

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլիտիկոյ համար Տարեկան 12 ֆր.
» » Վեցամսեայ 6 ֆր.
Առանձին համար (Երկու քիչ քանակ
համարով) Տարեկան 14, վեցամսեայ 7 ֆր.
Անդրկալի » 2.60 տղ. վեցամս 1.50
ԿԱՆԽԻՎ ՎՃԱՐՆԵԼԻ

Համակ դրամ եռայն դրեկ հետեւեալ հասցեով
ԽՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՎՈՒՆԿ» ԼՐԱԳՐՈՅ. — ՎՍԻՆԱ (Պուլկարիա)
Редакция на ВѢСТНИКЪ
„И р а в у н к ъ“
ВАРНА (България)
Rédaction du journal
„Ira vounk“
V A R N A (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւն
ես չեն յրկուիր և յարմար դատաւ-
ները միայն կը հրատարակուին առ-
նորոգովին կամ մասամբ:
Ծանուցման տղը 20 սանթիմ. երե-
սեակ աւելի անգամներու համար 20 0/0
զեղը կը շինուի:

ԱՆԻԿԱ ՈՉԽԱՐԻ ՊԵՍ ԲԱՆ ՄԵՆ Է

«Ժողովուրդին ձայնը»:

«Հրժ»:

«Անիկա» հինաւուրց ալիքն է,
որ կը ծեծէ՝ ու կը ծեծէ՝ ապա-
ռափին սոքերը և ինք իր մէջ
ծալուելով, կերթայ նորէն՝ կոր-
սուի անեղբուրեան մէջ առանց
կարեւոր հետք մը ձգելու այդ
հիւրամիտ քարին վրայ:

«Անիկա» գոռ ու վաղանցիկ ա-
ղաղակն է, ու կը լեցունէ անա-
պատը ծայրէ ծայր, առանց հակ
արձագանքի... ու իրերը կը
թողու միշտ հոն, ուր որ էին ա-
ռաջ:

«Անիկա» տրամաբանութիւնն է
առանց հետեւութեան, որ անհեր-
քանակ ճիշդութեամբ արձագանք
նէն զատ, ուրիշ ոչինչ ունի՝ եզ-
րակացութեան մը երանգները ճշ-
գելու չափ յամառ ու տեսական:

«Անիկա» հակառակ իր յաւիտե-
նական գոյութեան, փայտէ սուրն
է, կամ բամպակէ գնդակը, որ
տիրապետող դասուն քմծծաղը
բազմապատկելի և այդ կերպով
անոր աղայական խրախճանքին նոր
շիջէ մըն ալ տալէ զատ ուրիշ և
ոչ մէկ բանի կը ծառայէ:

«Անիկա» պառաւ կեսուրի մը
կերկրուն ձայնն է ազգային տա-
նը մէջ, որ քիչ մը տուտալէ յե-
տոյ կը լռէ ու վաղիւ նորէն կը
սկսի ու նորէն կը մարի, առանց
արդիւնքի և առանց հետեւանքի:
Տեսակ մը խարաղան, որ աւելի
փայփայանք է քան հարուած իր
չալակն եղող դասակարգի կոնտիկն:

Ժողովուրդը:

Ահա թէ ինչ կըսեն ու կը մը-
տածեն ամեն անոնք, որ նեղ օ-
րերու մէջ քու միամիտ համակրա-
նացդ ապաստանած և յաջողած
են ժողովրդական այդ սուրբ հա-
մակրանքը պատուանդան ընելով,
թաւիլ քու զլխիդ վրայ իջրեւ-
վարիչն ու տէրը քու սեւ ճակա-
տագրիդ:

Այդ անսիրտ դասակարգին պատ-
կանող ամենափոքրիկ պաշտօնեա-

յէն սկսած մինչև բարձրագոյն
աստիճանաւորը, տեսակ մը պոռ-
նիկ կեղծաւորութեամբ կը քծնին,
կը ցածնան ու մինչև իսկ տեղա-
տարափէ բռնուած շան մը դողդը
ղուքով քու զիրկդ կ'ապաստա-
նին, երբ պէտք ունին քեզի.
Իսկ բամպակ կը թխեն իրենց ա-
կանջները, որ չը լսեն քեզի, երբ
արդէն տիրացած են իրենց պաշ-
տանական բարձրն ու քու և ի-
րենց միջև գիրքի կողմանէ պէտք
եղած խրամատը լայնօրէն բացած:

Քու ձայնդ առատաժողին է,
երբ վարն են անոնք. իսկ պառաւ
կեսուրի մը տուտուքը, երբ ար-
դէն յաջողած են բարձրանալ և
արիւնքամ բազէներու նման թռ-
ւելինն տարածել քու դժբաղդ
զլխիդ վերեւ:

Այնքան գեղեցիկ յոյսդ, որ կեղ-
րոնացած է մանկութեան վրայ,
կը հիւծի, կը խամրի, կը փճա-
նայ սպանդանոցներու մէջ ու քու
պանդառնորդ անարձագանք աղա-
ղակներու պէս կերթան կորսուե-
լու՝ պաշտօնեաներու մտքի անսահ-
ման պարագլութեան մէջ: Մո-
մուլը՝ որ քու բերանդ է, սրտա-
ճվիկ կոչերով աղէտին մեծու-
թեանը վրայ, ցանցառ, բայց, յա-
րատեօրէն, ուշադրութիւն կը
հրաւիրէ. սակայն ինք՝ այդ պաշ-
տօնէութիւնը ժայռի պէս ցցուած
«հինաւուրց ալիք մըն է — կըսէ—
«Ժողովուրդին ձայնը. որ կը ծեծէ՝
ու կը ծեծէ՝ իմ սոքերս ու ինք
իր մէջ ծալուելով, կ'երթայ նո-
րէն կորսուելու մտապնդութեան ան
գունդին մէջ:»

Անոր ու անտիրական քու որ-
բուկներդ՝ մտածէ՛, լացի աշխար-
հէն հացի կտորներ կը մշարն ու
դուն՝ քու դառնահոս քրտինքդ
կաթիլ մը քրտինք կը նետես պը-
նակին մէջ... Երբեմն որբը՝
այսօր, քնէ ծածած արիւնովը ու
ռած անասանիկի ապիրատութեամբ
մը, կտորել կուզէ այդ պնակը ու
քու՝ մամուլի միջոցաւ արտաբոյ-
տած ցաւուդ հանգէպ կը մնայ
ժայռի պէս անզգայ, անկարեկիր
ու անզիջ... «Ժողովուրդին հա-
րուածը — կըսէ — փայտէ սուր
մըն է և կամ բամպակէ գնդակ,

որ աղայական խրախճանքին նոր
շիջէ մըն ալ տալէ զատ ուրիշ և
ոչ մէկ բանի կը ծառայէ:»

Ու յետոյ:

Յետոյ ինչ կուզես որ ընեն...
Քու հացդ կուտեն, քու արիւնդ
կը ծծեն ու հրէշային հեղեղու-
թեամբ մը քու ուժդ ծաղրելով,
լրբաբար ՈՉԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ
խոշոր պատռուներն ալ կը նուր-
բեն քեզի:

«Ժողովուրդը»:

«Հրժ»:

«Անիկա ոչխարի պէս բան մըն է:

Դեռ ուղեւ

ՄԻԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Պարոն Զէնովիկ, Կ. Պոլսոյ
Ռուս դեսպանը չեչուած թափով
մը կը շարունակէ այն քաղաքակա-
նութիւնը որ մօտաւորապէս մէկ
տարիէ իվեր սկսած է դէպի Դու-
ռը:

Չարին ներկայացուցիչը Սուլ-
թանին ետեւէն ինկեր շունջ առնել
չի տար, և օր նոր պահանջումներ
նոր կը թափէ Երւսղղի գլխուն:

Պատերազմական տուգանքին
մասնավճարներուն յաւիտեական
պահանջումներէն, և Հայաստանի
ու Մակեդոնիոյ վիճակներուն հա-
մար ամենօրեայ մերթ խիստ մերթ
մեղմ քննադատութիւններէն գուրս
այսօր եղած պահանջումներէն կե-
րեւի Բեթերսպուրկի դահլիճին բա-
ւական առաջ գացող ճամբու մը
մէջ գտնուիլ:

Քանի մը օր առաջ Ռուս լեա-
զօրին խիստ պահանջումներուն վրա
էրգրումի մէջ կազմուեցաւ այն Պա-
տերազմական Ատեանը որ Ռուսո-
թիւրք սահմանազլխուն գրայ
երեք գաղափարներու սղանալովեան
հեղինակ Քիւրտերը պիտի դատէ:

Այսօր ալ էրգրումի կուտակալ
րէնֆի փաշայի պաշտօնանկութիւ-
նը կը պահանջէ Ռուս դեսպանը,
աւելցնելով նաեւ թէ Գերման կա-
սեր փափաքին համաձայն Չինի
մահմետականներուն յորդոր կար-
դալու համար Երւսղղէն խրկուե-
լիք իւլէմաններուն երթը Չարին

կառավարութիւնը դժգոհ պիտի
ձգէ:

Այս ամեն պարագաները մէկ
նայուցքով ցոյց կուտան թէ Չա-
րը անցեալէն շատ աւելի խանդով
կըբաղի Թուրքիոյ անցուդարձե-
րովը:

Չարին դէպի Երւսղղ այս լուրջ
փերաբերումը իրողութիւն մը տես-
կան ըլլալուն չինք կրնար կասկա-
ծիլ, քանի որ Ռուսիոյ դէպի Դու-
ռը բռնած քաղաքականութեանը
ուղղութիւնը կը փոխուի այն
թուականէն երբ Գերմանիոյ ազդե-
ցութիւնն ու շահերը Թուրքիոյ
մէջ տարածուիլ կըսկսին:

Նախորդ գեսպան Նելիտովի շըր
ջանին վրայ յետադարձ ակնարկ
մալ պիտի բաւէ տարիս հաստա-
տելու:

Սասունի, Հայաստանի և Պոլսոյ
շարքերուն և այլ տակնուվրայու-
թեանց ատեն, Անգլիոյ և անոր
համամիտ պիտուութեանց պահան-
ջումներուն հանդէպ նոյն Չարին
ներկայացուցիչն էր որ Սուլթանին
պաշտպան և բարեկամ կեցաւ: Այն
ատեններն էին որ Չարը Բեթերս-
պուրկէն յայտարարեց թէ չուզէր
Թուրքիոյ ներքին որ և է մէկ գոր-
ծին խառնուիլ, տու առաւելն բա-
րեկամական և կամ դրացիի խոր-
հուրդներ կուտայ: Իսկ այսօր այն
Չարը կը յանձնարարէ իր ներկա-
յացուցիչին ճնշել Սուլթանը որ
մինչև իսկ Չին խրկուելիք իւլէ-
մաններն ալ չեղծան:

Ս. Բեթերսպուրկի դահլիճը
այն տպաւորութեան տակ կը գըտ
նուի թէ, ալ Թուրքիոյ մասին քիչ
մը թոյլ ձգձգող քաղաքականու-
թիւնը իր Արեւելեան ծրագիրները
եթէ ոչ ամղողովին սակայն մեծ
մասամբ շուրջ կրնան ձգել:

Տեսնելով Չարին դէպի Երւսղղ
օրուան քաղաքականութեան ինչ
համոզումներու և հայեացքներու
վրայ հիմնուած ըլլալը կրնանք չա-
փել Պ. Զէնովիկի խստութեան
ընդութիւնը, չափն ու տեսականու-
թիւնը երբ միեւնոյն ատեն Անա-
տոլուի մէջ Ռուսիոյ հետ խուլ
մրցման մէջ գտնուող պետութիւնն
ալ արհամարհելի ուժ մը չէ:

Այսօր Թուրքիոյ գլխուն շատ մը
ցանցեր կը հիւսիւին. ցանցեր օտար

ներու կողմէ, ո՞րո՞շ Սովետական հեղինակութիւնը խեղդելու սահմանում են։ Ու այդ ցանցերու նիւթերը նոյն յնքը Սովետական պատրաստած է և կը պատրաստէ տակաւին իր յոռի վարչութեամբը։ Եթէ օր մը հետաքրքրուինք գիտնալ թէ կայսրութիւն մը ի՞նչ պէս կը կործանուի, և ազգեր ինչ միջոցներով կը ջնջուին, Սովետական պատմութիւնը այդ տխուր մասնագիտութեան էն մեծ գոտակուն գիրքը պիտի բլլայ։

Վիէննայի հեռագիրները իմացուցին Սերպիոյ նախորդ թագաւոր Միլան Օպրէնովիչի մահը։

Միլանի մահուամբը կանհետանայ Սերպ պատմութեան էն նշանաւոր դէմքերէն մին և աստորիս, սէր կուսակցութեան հեղինակաւոր և գրեթէ միակ պետը, որ մինչև վերջին ատեններս յայտնի կորովով մը և ամեն կարելի միջոցներով կուսեցաւ Սերպիոյ մէջ ռուսական ոտնձգութեանց դէմ։

Միլանի ներքին կեանքը, որուն համար թէև շատ բաներ կըսուին ոչ կը շահագրգռէ և ոչ ալ կըրաւ զեցնէ մեզ։ Սակայն անկողմնակալ ըլլալու համար պէտք է խոստովանինք թէ Միլան իրեն սերպ պետական անձ և գահակալ Օպրէնովիչ տան անբամ մը՝ երկրին վարչական և քաղաքական պատմութեանց մէջ նշանակելի տեղ մը բռնած է։

Միլանի իշխանութեան շրջանը Սերպիոյ կազմակերպութեան և ուրոյն անկախութեան պատմութիւնն է։

Միլանի օրով Սերպիա իր շրջա-

նակներուն մէջ քաղաքական ուրոյն ուղղութիւն ունեցաւ, ինչ որ հանգուցեալ արքան շատ ճարտարօրէն յաջողած էր ստեղծել և վարել։ Աւստրիոյ բարեկամ եղած էր սահանք միշտ կասկածի մէջ ձգելով Վիէննայի դաշինքը թէ՛ կրնայ Ռուսիոյ յարիւր։ Այսպէսով Աւստրիա միայն Միլանի բարեկամ մնալով կը գոհանար, և թէ միևնոյն ատեն ընդդէմ Ռուսիոյ անոր բնական պաշտպանը կը գտնուէր, Միլան իր այս գիւնդագիտական յարաբերութեանց շնորհիւ կըրցաւ Սերպիան ամեն զգալի ազդեցութեան ազատ պահել։

Այսօր Միլանի մահովը Օպրէնովիչ տան էն մեծը կը մնայ Ալէքսանդր թագաւորը մտքով և մարմնով տկար, անհաստակ և պետական հեղինակութենէ զուրկ երիտասարդ մը, իր կնոյ և ռուս դեսպանին ձեռքը խաղալիք դարձած։

Միլանի մահը, Ալէքսանդրի տկարութիւնը կրնան ենթադրել տալ թէ Սերպիոյ մէջ պատմական կարեւոր փոփոխութիւններ պիտի ըլլան։ Գարտադիր իշխանին փեսայ, Ռուսիոյ Արքեպիսկոպոս համակրանքը վայելող իշխան Գարաբօրկէվիչ, որ տարիներէ ի վեր սերպ գահուն թեկնածուն է, հիմա ալ աւելի խանդով պիտի սկսի իր խուլ էնթրիքները Սերպիոյ գահին շուրջը, մանաւանդ որ իր դէմ Ալէքսանդրի նման տկար արարած մը կայ։

Սոչին

—)(—

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ Կ ԳԱԼՅԱՅԵԱՆԻ ՀԵՏ

—)(—

Կերեւայ թէ Պ. Գալֆայեան շատ լաւ ըմբռնած էր ամեն տեսակ խնդիրներու մէջ լրագրողի մը կատարած դերը։ Պոլիս Ժամանակուն հետեւեալ օրն իսկ իր մասին աննպաստ հրատարակութիւն մը գործին չէր գար։ —Պարոն, ըսաւ նուազ աննշորհ կեցածքով մը ու հակառակ Պ. Գալֆայեանի զրբածներուն, բաւական սահուն հայեարեւելով, պատրաստ եմ ձեզ գոհացնելու, սակայն ժամանակ չունինք, կը հաճէ՞ք ժամադրաւոր մը որոշել մեր տեսակցութեան համար։ —Ուրախ պիտի ըլլամ, եթէ դուք որոշէք, ըսի։ —Պէտք չի, Երեւոյ իման կը գտնուիմ, կըրնաք հոն գալ երբոր ուզէք, պատասխանեց։ —Կէս ժամէն պիտի գամ, եթէ թոյլատրէք։ —Լաւ կրնաք գալ, ու բաժնեցանք։ Կէս ժամ վերջը խանն էի։ Պ. Գալֆայեան իմ գարս հեռուէն նշմարելով զիս գիմաւորեց ու կանաւորեց փոքրիկ սենեակ մը տալու, որ իր հօրեղբոր համանուն փորագրին սենեակն է կեդր։

Այժմ, ըսաւ, կըրպասեմ որ խօսինք։ «Պարոն, ըսի, նախ պէտք կը համարեմ ձեզ զրուստ, զիս գիմաւորեց և խաղած է գրեւոր թէ ձեր խօսած Հա-

յերէնը ո՛չ հայերէնի, ո՛չ Ռուսահայերէնի եւ ո՛չ ալ չինահայերէնի կը նշմանի։ Թէեւ ռուսահայերէնը եւ չինահայերէնը ճանաչալու բարեբաղդութիւնը չունիմ, սակայն իբր տաճկահայ ձեզ շատ լաւ կը հասկնամ։» Այս սկզբնաւորութիւնը անախորժ չերեւցաւ Պ. Գալֆայեանին։ —Այդ մայրդիկ, ըսաւ զանոնթեամբ, սուտ մօտ բաներ կըսեն անոր ասոր վրայ, առանց իսկ ըսածնոր։ Գիտակցութիւնը ունենալու։ Սակայն առաջանալու հակամէտ մարդ մը երբէք արդիւնքի չի հանդիպիր. մեծ մարգերու կենսագրութիւնը մեզ կը ցուցնէ որ մարդ ինքնաշխատութեամբ շատ կը յառաջանայ։ Եւ քրքրել ինքնաշխատութեամբ այնքան մեծ եղած է։ —Պարոն, յարեցի, լսեցի որ թատերական խումբ մը կազմելու գիտաւորութիւն ունիք, կուզէի որ ինձ ըսէիք թէ իրա՞նք ապագայի միտք մը ունիք։ —Այս տեղի կեանքը լաւ չեմ գտնիր, մարդ ամեն վայրէջան դողի մէջ է։ Վառնա կամ կողկաս պիտի երթամ։ —Արդէն եթէ հոս ալ մնայիք Եւրոպայի չէիք կրնար խաղալ, վասնզի Պ. Մնակեան ինձ կը յայտարարէր թէ՛ գրաքննութիւնը խախտ արդիւնք է Եւրոպայի, Երկրի, Վիթթօր Հիւլիօյի ներկայացումը, հոս եկած ատեններդ դժուարութեանց հանդիպեցա՞ք։ —Ռուսիոյ հիւպատոսը գիտնալով իմ գալուտս, զիս գիմաւորեց և քրքրեց։ —Վառնա ի՞նչ ընելու պիտի

ԹԱԳԻՈՐ ՊԱՏՈՒԵԼԻ

—)(—

Քառասնեակ տարիներ առաջ մինչ քաղաքիս մէջ կը տիրապէտէր վարժապետական բռնապետութիւն, թագաւոր Բարազեան իր երիտասարդական աւելնով զինուած, մանկավարժական հմտութիւնով օժտուած կուգայ տառաջին հարուածը տալ մանկական ընդունակութիւնը սպաննող դպրատնաւան հին դրութեան և ոգի ի բըռնին մաքառելով ժամանակին մոլորութեանց դէմ, վառնայի դըպրատունը կը վերածէ վարժարանի։

Յալախան ու գաւազանը կ'արտաքսուին և անոնց կը յաջորդէ զգուանք. իրեն իրանդակաթ խրանմոց տակ ազգային մանկտին կը վարժուի ուսնելու և խորհուլու. և կը բացուի բեղմնաւորութեան այն շրջանը որմէ հնած է քաղաքիս անդրանիկ ազգային երիտասարդութիւնը, ռազմիկայ ազգային ապագայ դարգացման։ Պատուելին՝ ինչպէս կը սիրէին զայն կոչելու իր նախկին աշակերտները և ինչպէս վարժուած էինք մենք ևս նոյն սնուածք ճանշնալու զինք, իր աշակերտաց կ'առաջնորդէր օրինակովը, ազգայնութեան առաջին զգացումը ներշնչելով իր սաներուն. նա կոչուէրէր զիրենք միանգամայն արդիւնաւորել զայն, Հեռագահտէ ազգային ընկերութիւններ կը կազմուին երիտասարդութիւնը կը վարժուի ազգին օգտակար հանդիսանալու պարտականութեան. և վերջապէս իրեն պատասխանատուութեան ներքեւ կը հիմնուէր «Իրաւունք» լը-

րագիրը գաղ. և հայերէն լեզուներով որ անդրանիկ ուղղամիտ, ճշմարիտ հայրենասիրական հրատարակութիւնն է եղած գաղթական ուղթիս մէջ։ (*)

Թագաւոր Բարազեան այնքան համեստ եղած է որչափ օգտակար. նա չէր սիրած երբէք հռչակել իր անձնաւորութիւնը. իր գործերուն վսեմութեան առջեւ կարծես երկրաւոր անհաճութիւն մը պատած էր զինք և կը վախնար նսեմացնել անոնց հանդիսաւորութիւն իր հեղինակութիւնը յայտարարելով. նա կը մոռնար բոլորովին ինքզինք, կը զրկուէր ու եւէ նիւթական վայելքէ, և այսօր նա կընքած է իր արդիւնաւոր կեանքի շրջանը չքաւոր վիճակի մը մէջ իբր ապացոյց իր անշահախնդիր գործունէութեան։

Ս. Զ.

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՅԴ ԹԵՐԹԻ ԹԻՒ 81-ԻՆ ԱՌԹԻՒ
Հակառակ ձեր ֆիլիպսի թղթակցի ըսածին, Իրաւունքի բոլոր ընթերցողները գիտեն թէ մենք զինավարժութեան հակառակ բնաւ չենք գրած եւ չենք գործածելու սկզբունք մեր պաշտած ճիշտաշունք մին է։ Հրանդ Ժիրայրի ցած ստախօս մը լինելուն որպէսզի համոզուիք, ահա Ձեզ կը զրկենք Իրաւունքի այն երկու թիւերը (73 եւ 80, տարի Ե.) որոնց մէջ միայն խօսած ենք զինավարժութեան մասին. մենք պոռոտախօսութեան վրնասակարութիւնը ցոյց տուած էինք, ոչ թէ զինավարժութեան։

(*) Իրաւունքը 1896 ին եռս հսկա գոշեւային պատասխանատունքներուն տակ հրատարակուեցաւ քսանի մը ամիս։

Ծ. Խ.

խալը եմ... սակայն շատ դարմանալի է ըսաւ անգամ մ'ալ վարանմամբ։ —«Ժողովուրդ» խմբագրատան մէջ Մուրեք Սիւլիի ներկայութեամբ մենախօսութիւն մը արտասանեց չէ։ —Քանի՞ անգամ, ըսաւ մարդու մը կերպարանքով որուն համար այսպիսի բաներ ըսական բան մ'են։ —Ծնարի՛տ է որ... պարոնուհին ձեռքը ձեզ ներկայացուցիք է որ համբուէք, ըսի չարաւտութեամբ ու աչքերուն մէջ նայելով։ —Մի՛նակ... պարոնուհին, ու սկսաւ պարոնուհինն, գործիտուհին երբեք ցանկ մը կարգաւ։ —Պարոնուհին խօսեց կը ճանչնա՞ք։ —Մի՛նակ Պարոն Սիւլի Բրիւսով, Նովէլին, Մուրեք Սիւլիին (ու դարձեալ ինձ անձանթի մ'ուշներ)։ Պաղափար մը ունենալու համար այս ողբերգութիւն գրական կարգութեան վրայ որ Մուրեք-Սիւլին կը գերազանցէ եղեր ու գրադարանին մէջ բոլոր մեծ թատերագուհիները արիւնքները ունի եղեր, ինչպէս կըրէր Պ. Նալարեան, հայ գրագիտուհի մը կը ճանչնա՞ք, ըսի։ —Ո՛ր, ըսաւ Օթէլլօյէն զատ բանի մըն ալ փոփաք չունիմ. յեղափոխական գործերու բնաւ չեմ խառնուիր, ու խառնուելու ալ միտք չունիմ. ամեն մարդ իր կոչումը ունի. իմ կոչումս ողբերգութեան ըլլալ է, հետեւապէս աշխարհիս մէջ, Օթէլլօյէն դուք, ամեն բանի աշխատեմ եմ. քանի որ Աստուած իմ մէջըս այս հուրը դրեր է — ու կըզգամ զայդ։ — Իմ պարագայ է ուրիշ բանով չզբաղիլ. ա՛խ, չէք գիտեր, եթէ կանգնէի, պիտի տեսայիք թէ ինչպէս զայն պիտի յուզէի։ (Շար)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գահիրէի հայոց առաջնորդարանը 850 լիբրայի անտեղի տուգանքի մը դատապարտուած է հետեւեալ պարտաւորութիւն մէջ .

Եզրիպտոս Ստիտի մէջ, ազգին բաւական ընդարձակութեամբ մէկ գետինը, ուր արմաւենի կայ հ. զեր, պայմանաժամի յարմարութեամբ փարձակուի եւ կ'աւելնայ և աւելի բարձր գնով մը ուրիշի կը տըրուի : Այս նոր փարձակուի հետ կ'ընթուծ պայմանագրին մէջ արմաւենիները 4000 կը նշանակուին մինչդեռ նախորդ փարձակուի ան փութութեամբ այդ 4000 ծառէն 1000ը ոչնչացուցեր է : Երկրորդ փարձակուի առաջնորդարանէն կը պահանջէ 1000 ծառի պակասին համար փարձքէն զեղջ մը ընել . որուն ակնով չը կ'ախտի և խըն պիտի մինչեւ դատարան կ'երթայ, ուր Ազգ. Առաջնորդարանը 650 ասկի տուգանք տուլու կը դատապարտուի : Սակայն Առաջնորդարանը չընդունիր այս վճիռը և ընտելութիւն մը կը պահանջէ տեղւոյն վրայ, որուն համար 200 ասկի ծախք մը ևս կըլայ :

— Բաղէշի Որբանոցին մէջ պատասխարուած որբերուն թիւը 45ի բարձրացած ըլլալով, նպաստից Յանձնաժողովը որոշեց յիշեալ որբանոցին յատկացուած 10 ասկի ամսականը 12 ու կէսի բարձրացնել :

— Բիթիկի քաղաքի մէջ մարմին մը կողմուկու վրայ է, որուն նը պատուիր պիտի ըլլայ կողմասահայոց մէջ հայերէնի և իտալերէնի ուսումը ընդհանրացնելու և դաստիարակութեան յառաջացման նը պատուել : Այս նոր մարմնոյն կողմնագրութիւնը պիտի ներկայացուի Պետական վաւերացումին :

— Յունվար 16ին կողմասի կուտակալ իշ. կալիցին, ի պատիւ վեհափառ Հայրապետին հացկերոյթ մը տուած է, ուր ներկայ

պտնուեր են նաեւ Տփղիսի Առաջնորդ Սարգիսեան Արքեպիսկոպոս և Գանձակի փոխ Առաջնորդ Ա. Խոնիա Եպիսկոպոս :

Վառնայի և Ռոմանի նախկին Տնօրէն—գասաւու և 1885 ին հրատարակուող «Իրաւունք» հայ. Գաղ. լրագրոյ Տնօրէն—Պատասխանատու ՏԻՍՐ ԹԱԳԻՈՐ ԲԱՐԱՋԵԱՆ կ'ընեց իւր մահկանացուն 65 ամեայ հասակին մէջ : Յուլարկաւորութեան տխուր հանդէսը տեղի ունեցաւ չարաթ օր : Տեղույս Ազգ. երկսեռ վարժարանի կողմանէ ծաղկեպակ մը կը զարդարէր դաւաղը : Տ. Ս. Ջգօնեան դրուած տեց քանի մը խօսքով հանգուցիւրն բարեմասնութիւն. ներք և ի դիմաց վառնայի երիտասարդութեան սրտարուխ յարգանքներ մատուցանող յիշատակին : Մեր ներկայ թուով սիւնակի մը մէջ կ'ամփոփենք յիշեալի օրինակելի անցիւրը :

Մեր խորին ցաւակցութիւնը հանգուցեալ ուսուցչի ողակիր ընտանիքին :

— Վաղը իրիկուն քաղաքի հոյակապ ու շքեղ մէկ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ մեծ պարաւ. հանդիս մը ի նպաստ տեղուլ Ազգ. երկսեռ վարժարանաց :

— Նոյնպէս վաղը իրիկուն «Սան զրալ» սրահին մէջ պիտի ներկայացուի Մեծ վարդապետ Մամիկոնեան և որբերգութիւնը, 5 արար 3 պատկերով :

Ազգային պաշտելի յիշատակներ զարթուցանող այս հազուադէպ երեկոյթին կարծէ որ ամեն հոյ ներկայ գտնուի :

«ԻՐԱՆԻՈՒՆՔ»Ի ՊԱՏԱՄԱՆՆԵՐԸ

Տ. Մ. Բ. Պարկազ— Ծնորհակալութեամբ ստացանք ձեր զրկած գումարը որուն մէկ մասը յանձնեցինք որոնց որ կը պատկանէր :

— Տ. Կարապետ Մինասեան Վառնա Հանգեցէք խմբագրատունս հանդիպելու : Հետեւեալ բաժնեգրիները ստացած ենք :

Տեղաբ.	
Յովհ. Գույումճեան գիւղը	6 ֆր.
Տրդատ Արթիւրով	6 »
Ա. Բաշեան Բաղկրատ	10 »
Գ. Ալիքսան. Սօֆիա	6 »
Կ. Սիմոն Սարամպէյ	12 »
Հայ. Ընթերց. Դէօսէնճէ	8 »
Ն. Բ. Նիքորով	6 »
Գ. Միքայէլ. Սերպիա	7 »
Պարոֆ. Գէրմէնի	12 »
Ս. Թ. Իպրաիմ	8 »
Տ. խ. Մ. Պարքէշ	7 »
Ն. Սարգ. Ռուսչուք	8 »
Ճեղմ. Վիեննա	8 »
Ա. Աստուր. Բիթէշ	8 »
Տ. Ս. Կ. Իպրաիմ	8 »
Կ. Յովհ. Սամովիթ	6 »
Գր. Յովհ. Աճէմէյ	14 »
Յ. Բալլովիչ Ուերպիա	10 »
Յ. Մ. Տօպրէշ	6 »
Պ. Յ. Դէօսէնճէ	10 »
Մ. Հալէպ. գիւղը	12 »
Կ. Բ. Տիքշան	7 »
Ն. Յ. Ճումաա	6 »
Լ. Մ. Բարիզ	7 »
Լ. Չ. Սօֆիա	6 »
Մ. Մ. Վիտին	12 »
Լ. Ալ. Նիքորով	7 »
Ասկէրեան Նիքորով	12 »
Ս. Գ. Պօթուշան	7 »
Տ. խ. Պօթուշան	7 »
Ս. Յարութեան գիւղը	12 »
Ս. Բաշ. Կրտէշ	7 »
Ս. Վարդան. Պալլիզ	6 »
Յակոբ Վարդան. Գաբազը	12 »
Կ. Յարութեան Գաբազը	12 »

ՊԼԿ. ՎԻՃԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Սօֆիա քաղաքի վիճակահանութեան տոմսակներով իրենց բազմը փորձել փափաքողներ թող գիմեն Տիար Կարապետ Երիւնեանի, սեղանաւոր ի վառնա, և Տիար Մ. Թիւրքիւմճեանի ի Ռուսուք :

Ուրիշ քաղաքներէ եղած յանձնարարութիւնը ամենայն ճշգուծեամբ և անմիջապէս կը գործադրուին :

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ԶՈՒՆԵՐ [49]

(ՊԱՏԱՄԱՆ ՍԵ ՏԱՀԱՅՈՒՄԱՍՏԱՆԻ ԻՐԱՎԱՆ ԿԵԱՆՔԵՆ)

Քանի մը վայրկեաններ խորին լուսթիւն կը տիրէ ա՛յլ ահագին ամբոխին վրայ, բոլորի աչքերը այն օձերուն կը յարին : Տէր Վահան ու Գուրգէն վտանգի մեծութիւնը հասկնալով, որքան իրենց մտքերը կը չարչիւն, մէկէն վճռական քայլ մը չին կրնար առնել : Եթէ այդ զազիր թիւրքերը վտանգ տան, գիտեն որ մեծ պատասխանատուութիւն կայ, ու կ'զգան որ, թրքական ամեն տեսակ փանթութիւն պիտի պայթի իրենց գլխին, բայց և իրենց պաշտած ու մեծցուցած գաղափարին հաւատարմութիւնը, իրարու հետ կարճ խօսակցութեան մը ևս, երկուքի կողմէն, Տէրաբէր կը խնդրէ զիւրապետէն, յայտնել Գոյ պաշխիքէն իրեն : «Այդ քան անմարդավարի չըլլալ, թող տայ որ ժողովուրդը գուրու ելնէ, յետոյ իրենք ընթիւ եւ զիւրի իշխանաց մասնակցութեամբ, կրնան խաղաղ կուլութիւնը յառաջ առնել : այսպէս, բռնութեամբ՝ այսքան ժողովուրդ յանկարծակիի բերելը լաւ նշան չէ :

Ի՛

Գիւրգէնը քաղաքավարութիւնով Տէր Վահան

նը ըսածը կը կրկնէ Գուրգէնին, և կը յաւելու որ, «աւելի բանաւար է այնպէս վարուիլ քանի որ այսօր մեզ հայոցս համար մեծ տուն է :»

Գուրգէն անզորդողութիւն կը մնայ իր հրամանի վրայ, ու կը սպասուի զինու զօրութեամբ գործադրել բարձրապատիւ վալի փաշայի հրամանը :

Տէր Վահան Աւետարանի «Լէւ իրաւախօս ընդ ոսոխի քուժի» քաղաքականութեան հետեւելով, զարձեալ կը խնդրէ Գուրգէնին որ, մեղքէ իր հազարական բորբոքուած բարկութիւնն եւ ընդունի զիւրապետի առաջարկութիւնը, հակառակ պարագային ինք — Գուրգէն — է պատասխանատու ու եւ ի տխուր հետեւութեան :

Գուրգէն իր փառացած գոռողութեամբ կը յանգուցի լրբօրէն անպատիւ անարդարներ ուղղել Տէրաբէրի հասցէին և պոռալ թէ՛ «գուր քօթիթէ՛ճի էք, ձեզ նման կեպուղներու գլուխը չան պէս պէտք է կարել :»

Գուրգէն, որ մինչեւ ազ վայրկեան պաղարկելով կը զիտէր այդ թրքական ու հայկական բախումնեքու բնթացքը, զէպի գիւղապետ գառնալով կըսէ. «Պ. Գիւրգէն, մեր վամբիկներու առածը կըսէ, զեւին եթէ անգամ մը գոթաքը ցոյց տաս, խելքը գլխի կուգայ :» հրաման ըրէ ազայոց, այս անմիտներուն թող կակուղ ծեծ մը քաշեն, անոնց ոտքեր ձեռքեր կապեն, զենքերնին առնեն ու այն պէս կ'ապուած ու զինաթափ, քաղաք իրենց փաշայ էֆէնդիին տանին, որ հասկնայ թէ, իր վատողի պաշխիքները մէկ մէկ քածեր են :

Գիւրգէնը արդէն Գուրգէնի անբարոյական վարուելքէն զգուած, «Տղերք» ձեզ տեսնեմ, Հայկան տուտուէքով (արեւն չը հանուած քրածեմ)

այս շնորհ խելքը, վարժապետի ըսածի նման, գըլուխին բերէք» կը հրամայէ :

Ու հոն եղած գիւղի ճահէններն ու կտրիւնները, որ մինչեւ այն վայրկեանին, հեղիկ գառնուկի պէս այդ ամեն խօսուածները մտիկ կընէին, զըրգուած խոլի մը երեւոյթ կ'առնեն ու պաշխիքողութեան վրայ կը յարձակին, առանց լուպէ մը ժամանակ մը տալու. Գուրգէն ու իր հետ եղողները զինաթափ կընեն : Սահակ իր երկաթի բազուկներու մէջ ձիւնէ գնդակի մը նման կը սեղմէ, քանի մը վայրկեան առաջուան խրոխտ Գուրգէնին, որ չարչրուած մուկի մը պէս կը գողար ու ամենէն խոնարհ պաղատանքներով իր անձին խնայել կ'աղերսէր :

Այդ վատերու բոլոր զէնքերը, հոն գիւղապետի ու ժողովականաց ներկայութեան կը բերեն ու կը զիւրեն. երկու հատ պարան իրար կցելով, Գուրգէնին սկսած մինչեւ թօփալ Սասո ճանտարմը, ձեւան շարանի պէս, այն պարանով կը կապեն : Այդ կեղտոտ ու վախկոտ թիւրքերու շարանը, ժամտան գոնէն գորս հանելով, Պողոսեան տանիք, որ գեղի ձմերուան հրապարակն է, կը տանին կայնեցուհին : Գիւղի մեծ ու պղտիկ հոն կը հաւաքուին, ա՛յլ էրիկ մարդեր ոչնչի չեն խառնուիր, ժիւր կիւներ ու աղջիկներ անոնց շուրջը կը պատեն ու հազար տեսակ կծու հեղուկութիւններով ու իրենմ ալ ապտակներով զանոնք կը պատեն :

Ղ. Պ. Նախապետեան

(Շարունակելի)

ՆԵՇԱՆՃԸԼԱՐ

Էփրոսիմըն բէք չոգ թարգմանաբան լինելու քան ի իր օրինակը օրինակ իւրեւ, ախր բէքն Պուլկարիտա տախի Նիշանն ճը Եանի սիւահ թաւալիմի իտէն շիրքէթէր թէշքիլ օլընմագտա ի տի :

Մէշքիւր շիրքէթէրին Սօֆիա մէրքէշի գօմիթէսի փետրվար 3 թարիխի վէ 23 Նօմբօրը պիւր մէքթուպ խտարէխանէմիզէ Խօլա յուպ, տախիլիյէ Նէշարէթիտէն մէշքիւր շիրքէթէրին լազլը ի չիւն վէրիլէն Եմրէ գարշը պիւր Թիւն էհօլի թարափրնաան բրօ թէշքիլ իտիլմէսիին իզթիզաւընը կէօսթէրմէքտէ տիւր : Գէշլա իշպու շիրքէթէրին խարիճի բօլիթիզա յա գարըշմայա հիշ պիւր Նիլէթլէ ըի օլմայուպ, Խալընըզ իզթիզաի հալ՝ վաթանը մուհաֆազա իթմէք Խէկեանէ մագսէտէրի օլտըզլը գա Նուհնամէլէրինտէ կէօրիլիյօր : Պու կիպի մուգատտէս պիւր մագ սէտէ մէպին թէշքիլ օլընմը օլտն շիրքէթէրին լազլը սէրպէտտիյէ թէ վէ Գանուհը Էսաօիյէ մու խալիֆ օլտըզլընը կէօսթէրմէք վէ մէզուհիլիթ էլտէ իթմէք իչիւն կէշէն բազար կիւնիւ Սօֆիա տա պէօիյէ պիւր միթիւն թէճէմիւ իթմիշ իտիւ Էքսէրի Պուլկար կա զէթալար տախի տախիլիյէ Նէշա ըթիւնին Նիշաննըլար շիրքէթէրի լազլ իչիւն վէրտիկի Եմրէ գարշը Խազմագտա տըրլար :

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ ԻՆԹԵՆՍԻՎ

Պու բազար կիւնիւ Պուլկարիտ նըն հէր թարափրնա պէլէտիյէ ազալարընըն ինթիխապաթը իլէ պէրապէր մէքթէպ հոգաբարձու լարըն տախի ինթիխապը իճրա օլընմագ տըր :

Մէքթէպէրիմիզին ահվալը հա զըրէսիտէն մէմուհն օլմայան է հալի՝ էվլաթընըն թալիմ ու թէր պիլէսի իչիւն ինթիխապ կիւնիլէ ըրնտէ պիւր ազ զայրէթ իտուպ տէ՝ պարի մէքթէպ տիլիտէն աւ լայան վէ միլլէթին թէրագգընըն չալըշմայա իզթիտարը ու ար զուսը օլտն զաթլարա բէյ (քուէ) վէրմէլի տիւր :

Շէհրիմիզին պազը կէնճէրի թարափրնաան կէօսթէրիլէն ար զու իւզրէ, պու կիւն ազշամ օտաթ 8 պուշուգտա էհալի Ազգ վարժարանա թէճէմիւ օլընմագ վէ օրատա, Եէնի Հոգաբարձու թիւն իչիւն էն միւստիպ զաթլա ըր գաւտիտա կէօսթէրմէք պա պընտա իաթիշարէ վէ միւշաքէրէ իտիլէճէք տիւր : Հէրքէս պու իճ թիմատա հազըր պուլուհուպ, էվ լատըմըզըն մէնֆաթը Նօգթաի Նազարընտա ըէյ պէյան իթմէկէ վազիֆէտար տըր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

ԹԻԻԻԲԻԱ

Աման Առաւմէն ին Սթանպօլ տան ալտըզլը պիւր թէլէկրաֆէն պէյանընա Նազարէն, Բուս էլիսի Մ. Չիւնգիլէվ Սուլթան իլէ միւ լաքաթընտա, Մաքստոնիտա գա պահաթըլարա գարշը հիւքիւմէթը մահապիլէնին ֆիթուրաք պուլըն տըզը շիքալէթլէ սէօլլէտիկի կի պի հալը հազըրտա գարըշըզըզա ըա գարշը տիգգաթ օլընմասընը թաֆսիյէ իտէրէք Մակեդոնիա լըլար իլէ թիւրքէր արասընտա գալը ուրուշմալար զուհուր իտէր իսէ Բուսիա պիթաւաֆ գալաճա զընը իլապէ իթմիշ տիւր :

— Մալիյէ Նուզըրընըն մաաշը 300 լիւրա իքէն իրատէ իլէ 500 լիւրայա պալիլ օլմուշ տըր :

« Պօշ մալիյէի իտարէ իթտիկի վէ ալաճազըլարա բարա Եէրինէ սէօզ վէրտիկի իչիւն օլմայը »

— Սթանպօլ տա էվլիյէ 200,000 տէն 500,000 է գատար ֆիշէնք Եէթիշարէպիլէճէք պիւր ֆիշէնկհա Նէնիլն թէէսսիսիին իրատէ օլմուշ տըր :

— Սթանպօլ Ամերիկա սէֆիրի տէյիշիպ սէֆիրի ճէտիտ Մը Լէյշման Նամընտա պիւր զաթ օլմուշ տըր :

— Ալըշ վէրիշէ գօյազըզ օլմագ իւզրէ Շուրայի Տէօվլէթին գարա ըր իլէ Եէնի 2 պուշուք փարալըք լար պատըլաճաք իմիշ :

Սթանպօլ տան էճնէպի կազէթա լարընա վէրիլէն պիւր թէլէկրաֆէ կալաթա վէ Սթանպօլ մահալլէ լէրինտէ Սուլթանա արթըք իթա աթ իթմէմիշէ ահալիյի տապէթ իտէր իլաննամէլէր Խափըշտըրը մըշ օլտուզընը պիւրտիլիյօր :

— Թէքթար Սթանպօլ տան վէրի լէն պիւր թէլէկրաֆէ Եմէնտէ (Արա պիտան) հալը հազըրըն բէք աղըր վէ ըսեան իլէրիլէմիշ օլտուզընը պիւրտիլիյի կիպի : Ասի արապ լար իլէ թիւրք ապէլէրէրի պէյ Նիւտէ շիտտէթլի վուրուշմազլար վուգու պուլտուզը վէ շէհր ա ըապլարընտան չօզլարը հապալարա աթըլաթլարընը իլապէ իթմիշ լէր :

— Սէլանիկտէն վէրիլէն պիւր թէ լէկրաֆա Նազարէն Պուլկար չէթէ լէրի Ֆիօրինա Նամ յահալէ Խազըն թիւրքէր վէ Բուսիա իւզէրինէ հիւճիւմ իթմիշէր : Հիւքիւմէթ օլ թարափրա ապէր սէվգ իթմիշ :

ԹՐԱՆՍՎԱՆԱ

Բրէգօրիտան վէրիլէն պիւր թէ լէկրաֆ 2,000 պօլլէրիին ինկիլիզ թօփըաղընա կիւրմիշ օլտուզլարընը պիւրտիլիյօր :

— Ժէնէրալ Տէվէդ Օռանթ չալը նը կէշէրէք Ֆիլիստատի իւզէրի :

Նէ Եիւրիտիլիին վէ պէշ ինկիլիզ պէօլլէքլէրի աւր թաապիպ իթմէք տէ օլտուզլարը Ֆիլիստատան Լօնտրայա վէրիլէն պիւր թէլէկրաֆ պիւրտիլիյ տիւր :

— Ինկիլիզ ապէլէրէրի Սուապի լանտ հուտուտը իւզէրիլէն պուլը Նան Պօլլէրի մուհաթէրէյէ ալմագ տա իմիշէր :

— Ինկիլիզ վէ Պօլլէր պէյ Նիւտէ վուգու պուլան պիւր միւտա ըրպէտէ ինկիլիզ Ժէնէրալ Ֆիլէն 15 թօփ իլէ 45 տէ Եսիւր ալմըշ տըր :

ԻՆԿԻԼԻԶԻՐԱ

Գրալը ճէտիտ Էտուարդ Է. ԲԳ ֆետր . 14 տէ զայէթ պէօլլէք աէպտէպէ իլէ Բաուլմանըքէշաւա իթմիշ տիւր : Բէսմի Նուլթընտա միւլմէվլէֆիյէ վալիտէսի Գրալի չա վիւրգորիանըն իթթիլապ իթտիկի մէսլէքիլին տէվաթընա զայ ըթթ իտէճէկիլին պէյան վէ ճէնու պի Աֆրիգա հարալը իչիւն միլլէ թիւն պու գատար Նէֆէր ու Բարա սընըն զայիաթընտան թէէսսիլի իլ իզրար իտէրէք Խազըն վազըթ լարտա ինկիլիթէրանըն շան ու շէ ըթթինէ միւնասիպ պիւր սուրէթլէ Նիհայէթ պուլաճաղընը սէօլլէմիշ տիւր :

ՍԵՐՊԻԱ

Գրալ Միլանըն ճէնագէ ալալը պէօլլէք թանթանա իլէ վիլէնտա տա Սըրպ քիլիսէսիտէ իճրա օլընմըշ տըր : Ճէնագէ ալալընտա իմէրաթթը վէ խաշէտանը գրալի ազալարը իլէ ըրճալը աէօվլէթ հա զըր պուլընմըշալար : Ճէնագէ Պէլ կրատա Նազլ օլընմագ իւզրէ Եօլա գօնմուշ տըր :

Սերպիա մէճիսի մէպուտանը Գրալ Միլանըն վէֆաթընտան տօ լալը ալամէթը մաթէմ օլմագ իւզրէ թաթիլի իճթիմա իթմիշ տիւր :

ԳՐԱԼ ԷՏՈՒԱՐՏ

— Գրալիչա վիքտորիա զէմա Նընտա սարայտա թէշրիֆաթ ու սալթանաթ բէք սատէ իքէն Գրալ Էտուարդ թէշրիֆաթ ու սալթա Նալթա զիյատէճէ էհէմիլիթ վէր մէքտէ իմիշ :

— Գրալին իշպու ֆետրվարտա Ալմանիայա կիտուպ էվլիլ հէմիշ ըսի պուլուհու իմէրաթթըն վալիտէսիին զիյարէթ իտէճէկի վէ անտէն սօլրա Պէրլինէ կիտէճէկի Լօնտրատան վէրիլէն թէլէկրաֆ ըաֆլար պիւրտիլիյօլար :

ՉԻՆ

Բուսիա թազմինաթ հարապիլէ Եէրինէ Չիւնի չըմալ ճէհէթլէրին տէքի չըմէնտըֆէրէրի սաթըն ալմագ իսթէյօր :

— Տիւլլէր էճնէպիլէ սէֆիրլէրի թազմինաթ հարապիլէ իչիւն Չիւն հիւքիւմէթիւտէն 80 միլիօն ինկի իլ լիւրաթ թալէպ իթմէկի պա ըալաշտըրմըշալար :

Չիւն պու բարալը ֆայըլը իլէ

պէրապէր վէ սալիւր պօրճարրտա 45 տէնէ վարֆիտա էօտէմիլէ միճ պուր օլաճաք :

— Իտալիա ճէզալանմալարընը թալէպ օլընտն Չիւն ըրճալարըն տան իթիսի Ճաթոնլըլարըն վէ իքի սիտէ Էվրոպալըլարըն Խալիտէ պուլընմագտա իմիշէր :

ՏԱԼԻԼԻԷ

Վէլի ահտ Բուէն Պօրիսին հաթ թալըլը հազգնտա Ֆիլիպէտէն ա լընտն մալիւմաթլարա Նազարէն, Բրէնսի պալըճա թէտափի իտէն վիլէնտան մալսուտ տալէթ օլընտն Տօք Վօլգանիք օլուպ իքի հէքիլ իլէ բէտէրի Ֆէլաուէթլու Բրէնս հազրէթլէրիտէ հաթմանըն Խանընտան հիշ ալըլմաճագտա ի միշ :

— Ֆիլիպէտէն ալընտն խապէր լէրէ Նազարէն մէպուս ինթիլա պաթը Էսնաուրնտա շէհրը մէք քիւրտէ միւտարէպէր զուգուպու լուպ իքի քիշի էօլմիշ վէ պէշ քիշիտէ Խարալանմըշ տըր :

ՄԸՍԸՐ

Մըսըր կազէթալարընը պէյո նընա Նազարէն Մըսըր հիւքիւմէ թի իսկէնտէրիլէնին Էն մէշհուր մէյտալարընըն պիւրտիլիտէ մէք հուս Նուպար փաշանըն հէյքէլինի (արճան) ըքք իտէճէք իմիշ :

ՍՊԱՆԻԱ

Սպանիանըն Էքսէրի ճիհէթլէ ըրնտէ ֆէվգէլաւտէ գարըշըզըր գիւք միթմէքտէ վէ Եհալի ճիգ վիլլէրէ գարշը ալալընտալ Մա Նալթըրլար իւզէրինէ հիւճիւմ իթմիշ տիւր :

Կէնճ թիւրքէրին իտտասըն ճէվապ օլմագ իւզրէ Էրմէնիսթան տա թիւրքէրին Էրմէնիլէրտէն էք սէրիլէթլի օլմատըզը ճուսա էրթէ ոի կիւնիւ թիւրքէ պիւր պէնտլէ կէօսթէրիլէճէք տիւր :

ԳՈՒԹԱՆ

Երկրագործական այս նոր Հանդէսը կարժէ որ հայ գիւղացի ներէ ընդգրկուի և ընդհանրանայ մեր հողագէրծ դասակարգի ամեն խաւերուն մէջ : Արտասահմանի մեր պանդուխտ ազգայինը կրնան զայն ստանալ և կարգալէ վերջ զրկել իրենց գիւղերը . որովհետեւ չենք յուսար որ բնաւ քաղաքական խնդիրներով չըբաղող այս կարգի հրատարակութեան մը թիւրքիա մուտը արգելուի :

Գուլթանի վառնտիլ գործակալն է Տ. Միքայիլ Հալաճեան որ կը գտնուի ամեն օր ժամը 12—1 0. թէլ Տօպրիշ և Իրիկուհները ժամը 8—11 Սասուն սրճարանը :

Տարեկան բաժնեգիրն է 10 ֆր :

ОТГОВОРНИКЪ Н. Драгулевъ
П. «Взаимность» Варна